AABENRAA | 29. januar 2007 | uge 5 | 17. årgang | nr. 28 | 15,00 kr. (8,34 kr. ved helårs-abonnement) | 8 MANDAG

JYDSKEVESTKYSTEN

syddanske medier

Den hurtige vej til succes

LIVSVIGTIGT: Vejle Sygehus har fundet løsningen på, hvordan lang ventetid på undersøgelser og svar forkortes.

Af **Kirsten Lund Hansen**
Tlf. 7332 5021, klh@jv.dk

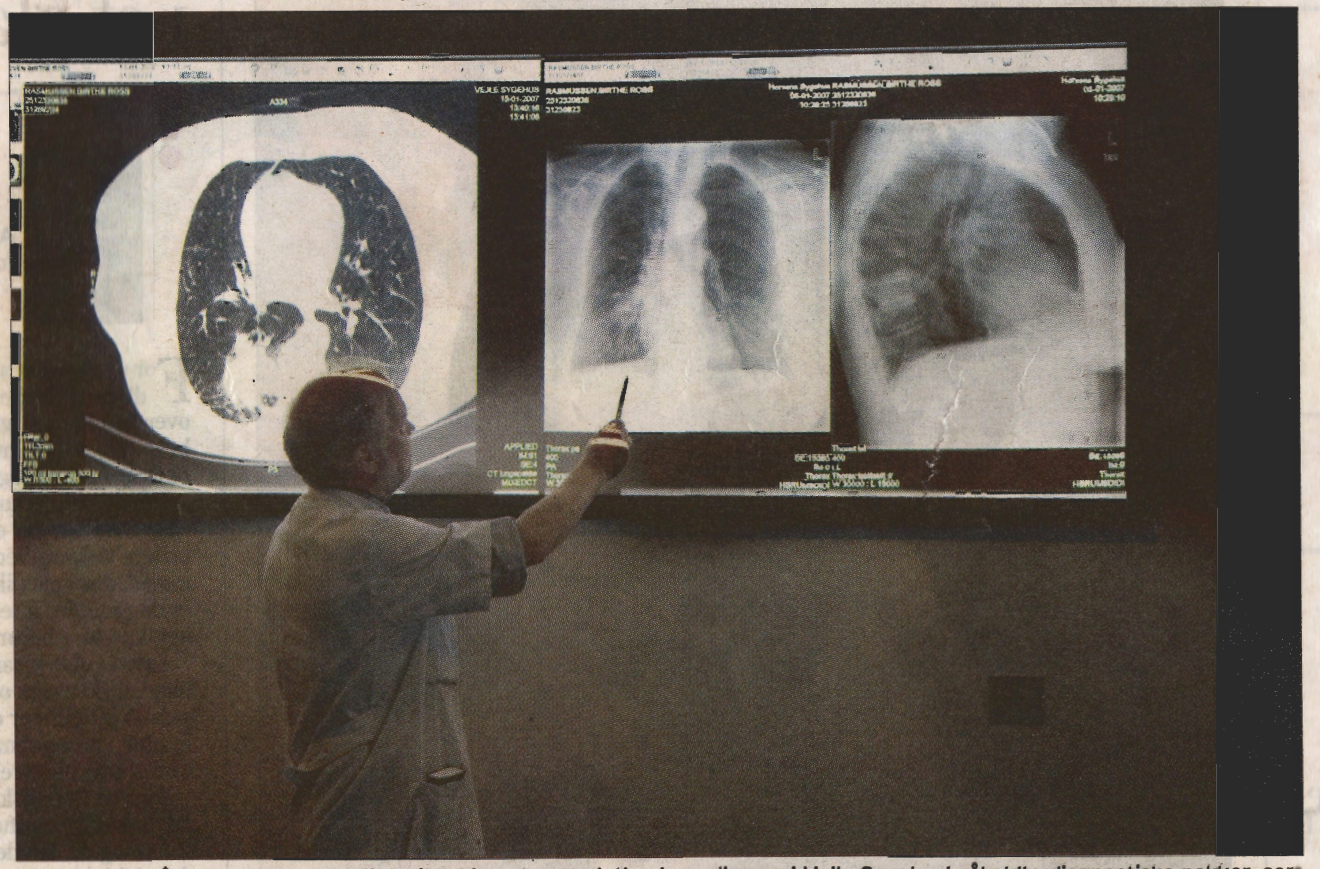

Hurtige svar på undersøgelser hurtigt efter hinanden er vigtige ingredienser i Vejle Sygehus' såkaldte diagnostiske pakker, som regeringen fremhæver som skoleeksempler. Overlæge og lungemediciner Niels Mygind står for lungepakken, der blandt andet indeholder scanninger. FOTO: MARIA HEDEGAARD

Tiden med mistanke om alvorlig sygdom behøver ikke være lang.

Vejle Sygehus har fundet løsningen på, hvordan patienter kan spares for lang og forvirret ventetid, inden de får svar på, hvad de fejler, og hvad der skal gøres ved det.

Svaret hedder diagnostiske pakker. De består af skræddersyede forløb med hurtige undersøgelser og svar, der samles i hænderne på én overlæge med ansvar for - sammen med andre specialister - at give patienten besked.

Overlæge og lungemediciner Niels Mygind har ansvaret for lungepakken til patienter, der er henvist fra egen læge med mistanke om lungekræft.

– Pakkerne sørger for et hurtigt og sammenhængende forløb. Vi kan udføre alle undersøgelser på ét sygehus, og vi har alle nødvendige speciallæger. Det er mere hensigtsmæssigt end, at undersøgelser foregår på flere sygehuse, og at patienterne skal vente på svar og nye undersøgelses-tider, siger han.

En fordel er det også, at forskellige øjne vurderer patient og undersøgelsesresultater.

> *Det er guld værd, at vi er flere. I tidens løb er der overset meget på symptomer og røntgen.*
>
> Niels Mygind, overlæge og lungemediciner, Vejle Sygehus

– Det er guld værd, at vi er flere. I tidens løb er der overset meget på symptomer og røntgen. Nu kan vi opdage mere på et tidligere tidspunkt, siger Niels Mygind.

En soleklar fordel for patienterne, men en dårlig forretning for sygehusets pengekasse.

En kostbar affære

Sygehusdirektør Per Askholm Madsen kalder pakkerne fagligt berigende, men:

– Vi taber mange penge på pakkerne. Men et tilfældigt afregningssystem skal ikke forhindre, at vi gør det på den rigtige måde for patienterne, siger han.

Det er indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen (V) enig i. Han siger til JydskeVestkysten, at han er parat til at ændre afregningen til fordel for pakkerne.

INDLAND | side 6-7

fAktuelt

LUNGEKRÆFT
PAKKELØSNING

Vigtig tid kan gå tabt, når en patient skal igennem flere undersøgelser for at få stillet en diagnose. Sådan behøver det ikke at være. Vejle Sygehus har fundet løsningen: Diagnostiske pakker.

Tekst: **Kirsten Lund Hansen**
Tlf. 7332 5021
klh@jv.dk

Fotos: **Maria Hedegaard**

Lars Løkke vil løse paradoks

PARADOKS: Diagnostiske pakker er en fordel for patienten, men en ulempe for sygehusets pengekasse.

Lars Løkke Rasmussen (V) er parat til at rydde et paradoks af vejen. Indenrigs- og sundhedsministeren er villig til at ændre på sygehusenes afregningssystem, så endnu flere sygehuse kan se fordelen i at lave såkaldte diagnostiske pakker lige som Vejle Sygehus.

– For mig står Vejle Sygehus som et fyrtårn, der bør inspirere resten af Danmark. Hvis der er systembarrierer eller uhensigtsmæssigheder, er jeg åben over for at få dem rettet, siger han.

For patienterne er pakkerne en stor fordel. De kommer hurtigt igennem et undersøgelsesforløb, får svar på, hvad de fejler, og hvad der skal gøres ved det.

Men for sygehusets kasse er pakkerne en ulempe, som sygehusdirektør Per Askholm Madsen ser det:

– Hvis der udføres flere undersøgelser om dagen, betales det kun for den dyreste.

Han tror, at det er årsagen til, at metoden ikke har bredt sig trods nok så mange studiebesøg med begejstrede gæster fra andre sygehuse.

Ministeren understeger, at der godt kan afregnes for flere undersøgelser, hvis de foregår på flere afdelinger, og at der netop i år er taget hul på afregning med »pakketakster«

Sund fornuft

– Men det rokker ikke ved, at selvfølgelig skal afregningssystemet kunne følge med den sunde fornuft. Vi skal selvfølgelig hele tiden sørge for at få de takster gjort så begavede, at de fremmer opgaveløsningen, siger han.

De diagnostiske pakker på Vejle Sygehus fremhæves i regeringens kvalitetsreform som skoleeksempler, som andre bør følge.

Lungepakken dag for dag

Patienter, der af deres egen læge er henvist til at få undersøgt, om de har lungekræft, gennemgår et helt fast program, lungepakken.

Det særlige er blandt andet, at alle tider er forudbestilt:

Dag et: Førstkommende mandag efter henvisningen CT-scannes patienten, der får sin egen kontaktsygeplejerske. Hun hjælper patienten igennem faste programmer, hvor der tages blodprøve, laves undersøgelse af, hvor godt lungerne fungerer, og EKG af hjertet, og der skrives journal.

Samme dag vurderes scanningen af røntgenlæger, der sender svaret videre til patientens praktiserende læge og til den lungemedicinske overlæge.

Når det kan gøres så hurtigt, skyldes det, at lægen kan tale sit svar ind i computeren, der forstår hans tale og laver den om til tekst.

Dag to: Patienten får sammen med sin kontaktsygeplejerske hos lungeoverlægen svar på, hvad scanningen viste, og at vide, hvad der nu skal ske – hvis altså ikke scanningen viste, at der ikke er noget at komme efter.

Dag fire og fem: Hvis scanningen har vist grund til det, laves flere prøver, blandt andet biopsi – vævsprøve – som vurderes af patologer.

Dag otte: Alle prøve- og scanningsresultater på den enkelte patient vurderes på en tværfaglig lægekonference mellem lungeoverlæge, lungekirurg, kræftlæge og røntgenlæge.

Dag ti: Patienten og de pårørende får besked om diagnose, behandling, behandlingstidspunkt og om nødvendigt om yderligere undersøgelse.

Dag sytten: Hvis patienten har været igennem et udvidet undersøgelsesprogram, fordi tidligere undersøgelser har vist tegn på kræft, får han her endeligt svar – operation eller kræftbehandling, stråler og/eller kemokur.

Her er svaret liv eller død

HURTIGT: Hver uge mødes en gruppe læger på Vejle Sygehus med hver deres specialistviden for at give patienter så hurtige og kompetente svar som muligt.

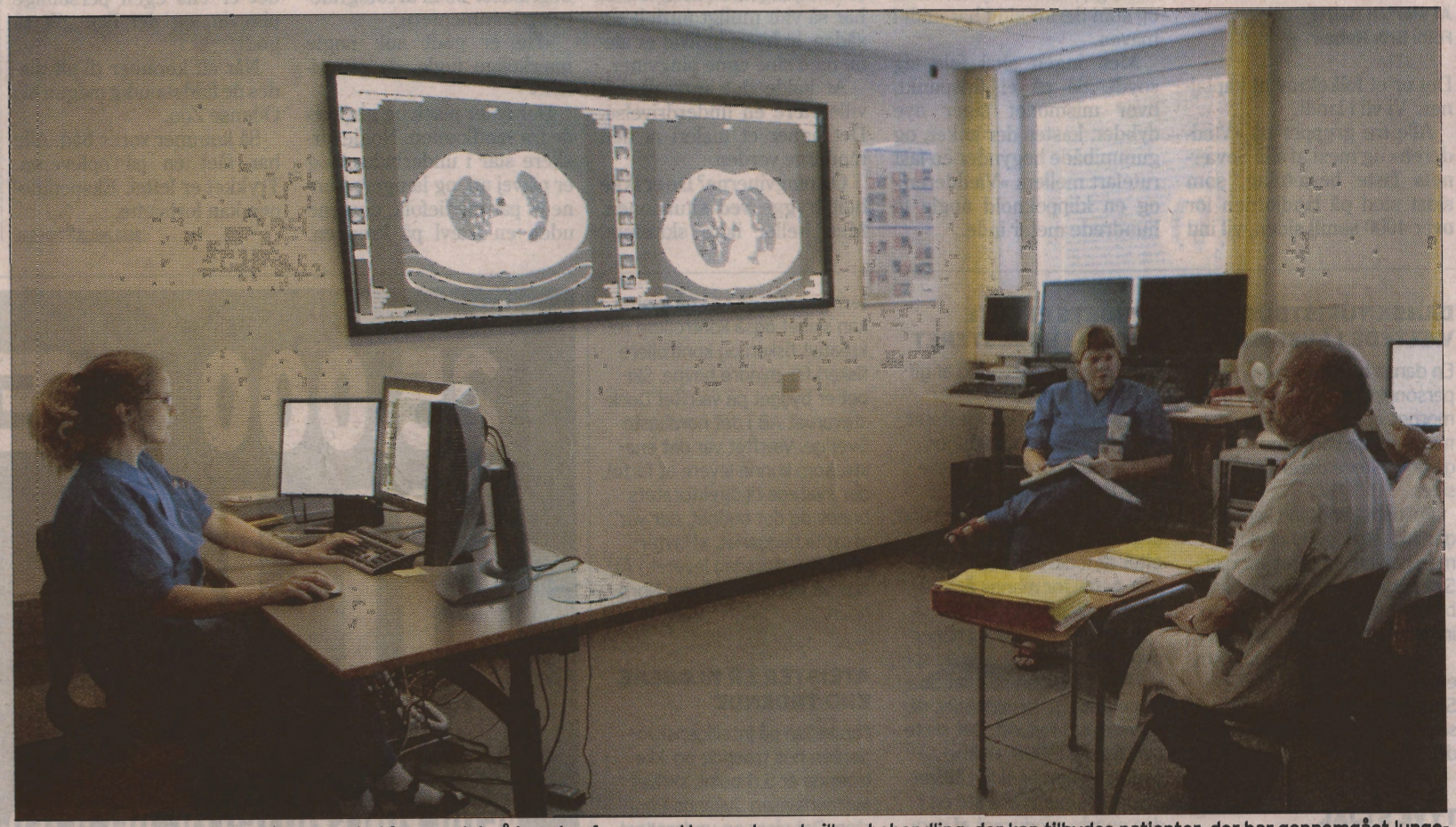

Overlæge og lungemediciner Niels Mygind fører ordet på lægekonferencen. Her vurderes hvilken behandling, der kan tilbydes patienter, der har gennemgået lungepakkens fastlagte undersøgelsesprogram med blandt andet scanninger. Røntgenlæge Tina Ormstrup viser scanningerne, og kontaktsygeplejerske Marianne Kammer booker nye tider til flere undersøgelser.

Lungeoverlægen vender sig halvt om mod lungekirurgen fra Odense Universitetshospital og siger:

– Så får du også noget med hjem i dag.

Patienten skal opereres.

For en udenforstående, der ikke kan alle fagudtrykkene, er det umuligt at forstå alt, hvad der foregår i det halvmørke rum.

Langs væggene sidder på rad og række forskellige læger med hver deres specialviden: En kræftlæge, en lungekirurg, en patolog og en ørehals-næselæge. Vi er til lægekonference på Vejle Sygehus som led i lungepakken.

Foran på den modsatte væg sidder de store fladskærme. Situationen minder om en tur i biografen. Det, der her dukker op på skærmen, er billeder af mere eller mindre levede liv og beviser på sygdom.

For de fleste af patienterne er diagnosen lungekræft, den kræftsygdom, som flest dør af i Danmark. Men diagnosen lungekræft er ikke automatisk en dødsdom. Behandlingsmuligheder er der, og jo tidligere sygdommen konstateres des bedre.

– Hvorfor pokker går de så længe med det, siger overlæge og lungemediciner Niels Mygind ærgerlig på en patients vegne.

Han sidder midt i lokalet ved et lille bord. Papirerne med undersøgelse og oplysningerer hvide, chartekkerne er gule (et chartek for hver patient), og kassen, de ligger i, rød. Dagens program: 18 patienter.

Dommen

Nogle tales der om og ses der scanningsbilleder af et minut eller to. Andre tre eller fire. I hver vurdering og løsning ligger direkte eller indirekte svaret på spørgsmålet over alle: Liv eller død. Er der en chance? Hvordan udnyttes den bedst? Hvad er den rigtige handling?

Barskt? Måske, men utroligt kompetent. Hver eneste patient er undersøgt og udredt til bunds. Alle resultater er på bordet. Og her sidder specialister med de bedste forudsætninger for sammen at tage beslutningerne. Hvad en ene måske ikke kan se, kan den anden. Hvad den ene ikke har tænkt på, har den anden. Tværfaglighed er her hver enkelt patients bedste chance, og patienten får med lungepakken svar så hurtigt som muligt. Farlig og ubehagelig ventetid er skåret ned til et minimum.

FAKTA

LUNGEKRÆFT

Symptomer, der bør give mistanke om lungekræft:
Hoste i mere end seks uger, blodigt opspyt, åndenød, lungebetændelse, hæshed, generelle symptomer, brystsmerter, hævelse af hals og hoved, knoglesmerter, synkebesvær.
Hvert år undersøges i hele landet omkring 13.000 for lungekræft, og den konstateres hos omkring 3300
Mere på www.cancer.dk

Krav til sygehusene

Regeringens krav til sygehusene er, at 85 procent af alle henvist på mistanke om lungekræft skal være udredt inden for fire uger. I 2005 levede kun Ribe Amt med 91,3 procent og Vejle Amt med 87,87 procent op til det krav.

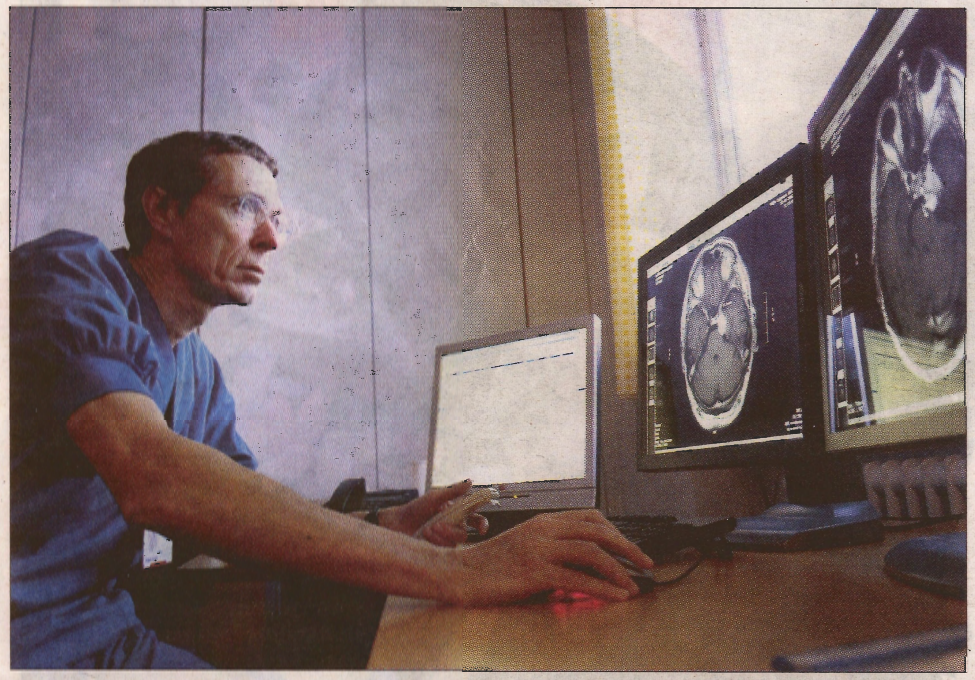

Røntgenoverlæge Thomas Skjødt på Vejle Sygehus vurderer scanninger taget i løbet af dagen, ja, måske for kun et kvarter siden og er klar til sende svaret videre til næste led i lungepakken, lungeoverlægen på sygehuset, og til patientens praktiserende læge.

Overlægen fik ideen i tredje halvleg

HURTIGT ARBEJDE: Det tog tid at indføre lungepakken, men nu går det stærkt.

Søndag i fodboldklubben. Dagens kamp på banen var overstået. Tredje halvleg i klubhuset. Snakken gik.

– Som den nu gør om det ene og andet. En af de andre fortalte om sin gamle far. Han var blevet scannet, og der var konstateret en kræftknude. Der var brug for en hel del flere undersøgelser. De blev alle lavet, men det gik der i alt omkring tre en halv måned med. Sygdommen var da så fremskreden, at han ikke kunne opereres, husker røntgenoverlæge Thomas Skjødt.

Han sidder på Vejle Sygehus foran computerskærmen med billeder fra patienter, der gennemgår sygehusets såkaldte lungepakke.

For den, lungepakken, kom der ud af snakken i klubhuset.

Da Thomas Skjødt havde hørt om sin klubkammerets far, tænkte han: »Det må vi gøre noget ved«.

Det er efterhånden en hel del år siden. Det tager tid at ændre kulturer og vaner på et sygehus og at få al logistikken på plads.

Men da der først kom hul på bylden, gik det stærkt. I dag tilbyder sygehuset ikke bare en lungepakke til patienter med mistanke om lungekræft. Der er også pakker, der med et fast undersøgelsesprogram og hurtige svar giver patienter klar viden om andre sygdomme og behandling. Og der er booket tider til undersøgelserne forud, så der ikke går vigtig tid tabt ind imellem.

– Det gode er, at vi giver patienterne et anstændigt forløb med skræddersyede undersøgelser og hurtige svar. Jeg er sikker på, at det også er med til at løfte fagligheden. Læger under oplæring lærer meget af ensartede opgaver, siger Thomas Skjødt.

Korpsånd

Også korpsånden trives. Lysten til i fællesskab at gøre arbejdet færdigt er stor.

> *Det gode er, at vi giver patienterne et anstændigt forløb med skræddersyede undersøgelser og hurtige svar. Jeg er sikker på, at det også er med til at løfte fagligheden.*
>
> Røntgenoverlæge Thomas Skjødt

På computerskærmen viser overlæge Finn Mathiesen, at der er lavet svar på alle dagens scanninger, og at de allerede ligger klar hos patientens praktiserende læge. Så hurtige svar er en undtagelse i det danske sundhedsvæsen. Men hvorfor egentlig ikke, for som Finn Mathiesen siger:

– Der er jo ikke mere arbejde i at gøre tingene færdige til tiden.

Lund fik en pakkeløsning

PLET PÅ LUNGEN: Pakkeløsningen har æren for, at Henning Lund kan sove roligt om natten.

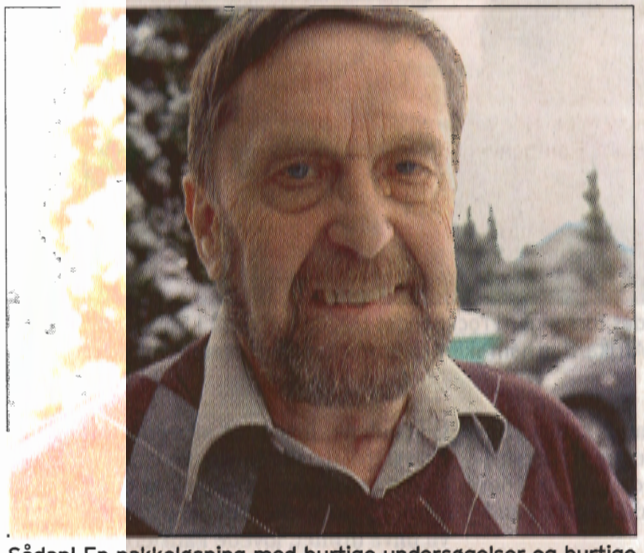

Sådan! En pakkeløsning med hurtige undersøgelser og hurtige svar på Vejle Sygehus har givet Henning Lund fra Kolding sikkerhed for, at han ikke har kræft. FOTO: GERT BLUME

Henning Lund kan ikke være andet end glad. En pakkeløsning med hurtige undersøgelser og svar på Vejle Sygehus var lige, hvad han havde brug for.

For hvad var det med den plet, som CT-scanningen viste på hans ene lunge? Var det kræft?

– Jeg er ikke ryger – længere. Jeg er holdt op for syv år siden, da jeg havde en forsnævring i det ene ben. Det anbefalede lægen mig. Jeg begyndte at ryge, da jeg blev konfirmeret. Det var så moderne den gang, siger Henning Lund, årgang 1938.

Undersøgelsespakkens næste tilbud, efter at pletten havde vist sig, var en PET-scanning.

Den laves ved, at et radioaktivt sukkerstof sprøjtes ind i kroppen som kontraststof. Er der kræft, vil stedet, hvor den sidder, simpelt hen lyse op på scanningsbilledet.

Der var ingen lys på Henning Lunds scanningsbilleder. Og altså heller ingen kræft. Men for en sikkerheds skyld blev han tilbudt kontrolscanning et par måneder senere.

Pletten blev mindre

– Da kunne lægerne se, at pletten er blevet lidt mindre og med sikkerhed sige, at det ikke er en kræftsvulst, siger han glad og lettet.

– Nu kan jeg sove roligt igen i stedet for at vågne op og ligge med tankerne kværnende rundt i hovedet. Derfor her jeg lovet mig selv en ordentlig ferie. Jeg er blevet enig med mig selv om, at nu skal det være. Man skal være god ved sig selv, siger Henning Lund, der nu bare skal finde tiden til det.

Han er 68 år og arbejder i firmaet Refako i Kolding, der handler med reservedele til busser og lastvogne.